

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	22 juni 2023
Zaaknummer	Z2023-00000197	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00004024	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	1 februari 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften 2. Voorgeschreven maatregelen 3. Locatie plangebied 4. Locaties aangetroffen verblijfplaatsen 5. Plaatsing maatregelen		

Fauna Service heeft namens Maatschap Verweij een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Arnhemseweg 9 in Leusden (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000197.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en kerkuil.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 15 juni 2026.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften, en mitigerende en compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden aan de Arnhemseweg 9 te Leusden. Hierbij zal een oude stal worden gesloopt en op dezelfde locatie een kinderdagverblijf worden gebouwd. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en kerkuil (*Tyto alba*) en de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en voor de periode van 15 juni 2023 tot en met 15 juni 2026.

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het verstoren van huismus en kerkuil. Doordat de werkzaamheden geen achteruitgang van het leefgebied veroorzaken en het plangebied door een deskundig ecooloog natuurvrij verklaard wordt voor aanvang van de werkzaamheden, wordt er zoals genoemd in 3.1, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming geen verstoring met wezenlijke invloed voor de staat van instandhouding verwacht. Ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming is hier niet aan de orde. U dient wel de zorgplicht genoemd in artikel 1.11, van de Wet natuurbescherming in acht te nemen.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 13 april 2023, 8 mei 2023 en 12 juni 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De huismus en kerkuil zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en kerkuil en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

“Allereerst was het de vraag of de nieuwe bestemming te realiseren was in het bestaande pand. Door de aanwezigheid van asbest en de slechte bouwkundige staat van de huidige stal is daar niet voor gekozen”

Dit wordt bevestigd door de asbestrapportage (Van Dijk Geo- en Milieutechniek B.V., 2021), waarin geconcludeerd wordt dat het dak en de vloer van de stal zodanig vervuild zijn door asbest dat sloop een gerechtvaardigde optie is. Door de conclusie van het rapport moet de stal gesloopt worden en zullen de verblijfplaatsen en functies van de aanwezige beschermde soorten vernietigd worden.

Werkwijze en inrichting plangebied

“Toen duidelijk werd dat er nieuwbouw zou worden gerealiseerd is kritisch gekeken naar de mogelijkheden om zo veel mogelijk natuur “naar binnen” te halen zodat de kinderen altijd dieren op en rond het dagverblijf kunnen zien. Een mogelijke maatregel ten gunste van de huismus was het plaatsen van een zogenaamde “vogelvide”. Hiervoor is niet gekozen, omdat de effectiviteit hiervan in de praktijk tegenvalt. In het recente Kennisdocument Huismus van BIJ12 wordt het toepassen ervan zelfs afgeraden. (...) In de nieuwe beplanting zullen een aantal groenblijvende struiken worden opgenomen die in de toekomst een vergelijkbare functie kunnen vervullen voor de huismus.

Voornoemde maatregelen bieden ook (beperkte) schuilmogelijkheden voor vleermuizen. Voor vleermuizen worden overigens ook ruimtes achter de gevelbekleding en raamluiken gecreëerd. (...) Het dak zal handmatig worden verwijderd in verband met de asbest platen.”

In uw aanvullingen van 13 april 2023 voegt u hier het volgende aan toe:

“Kwetterplek huismus: Behouden in plaats van verwijderen van de kwetterplek is overwogen. In verband met de omvang van het nieuwbouwproject en de eisen die gesteld worden aan afmetingen van een dergelijk kinderdagverblijf was het niet mogelijk de meidoornhaag op dezelfde plek te behouden. Daarom wordt de haag ongeveer 15 meter verplaatst en zal in het beplantingsplan van de nieuwbouw een beukenhaag worden opgenomen met een groter oppervlak dan de huidige haag.

Minst belastbare werkwijze kerkuil: In de planfase is gekeken op welke wijze de kerkuil last zou kunnen hebben van de voorgenomen werkzaamheden. Behoud van de oude stal was niet mogelijk in verband met de bouwkundige staat ervan en de eisen die aan de nieuwbouw gesteld worden. Vast is komen te staan dat er geen vaste rust- of voortplantingsplaats in de te slopen stal aanwezig is of was. Er zijn immers geen sporen daarvan zoals uitwerpselen of braakballen in de stal aangetroffen. De andere stallen binnen het plangebied zijnde afgelopen winter beter toegankelijk gemaakt voor de kerkuil. Zo is gekeken of in de voorste stal, direct grenzend aan de nieuwbouwlocatie, een nestkast geplaatst kon worden. Hier is niet voor gekozen, omdat daar tijdens de bouwphase de meeste verstoring plaats vindt. Deze stal is wel toegankelijk gemaakt voor de kerkuil en er zijn diverse balken aanwezig waar hij kan roesten. De (reeds aanwezige) nestkast is verplaatst naar de nok van de stal waar deze al hing. Er is voor deze locatie gekozen omdat dit gebouw niet direct grenst aan de nieuwbouwlocatie.”

Planning

“In de initiële plannen was het slopen van de stal gepland in de winterperiode. Hiervoor was gekozen omdat gebruik door vleermuizen in deze periode was uitgesloten. Ook is komen vast te staan dat genoemde soorten deze stal in de winter niet in gebruik hadden. De kwetterplek was wel in gebruik, maar het gebruik van de meidoornhaag als nestplaats was uit te sluiten.

Er is geen alternatieve planning met minder negatieve effecten opgesteld omdat dit de meest gunstige periode was. De geplande handelingen kunnen in de komende periode nog steeds uitgevoerd worden, maar vereisen dan wat meer voorbereiding en aanvullende werkzaamheden, zoals het faunavrij maken van het dak (in dit geval de gevelpannen).

In de nieuwe planning wordt rekening gehouden met kwetsbare perioden voor de volgende soorten:

- **Huismus:** De meidoornhaag vervult jaarrond een functie als kwetterplek. Deze functie verandert door het jaar heen nauwelijks. De haag is slechts een van de vele kwetterplekken op en rond de boerderij. (...) Verplaatsen van de haag zou jaarrond kunnen worden uitgevoerd, mits er geen bewoonde nesten aanwezig zijn. Omdat er geen nesten van de huismus in de directe omgeving van de haag aanwezig zijn vervult de haag ook geen functie voor uitvliegende kuikens.
- **Kerkuil:** De meest kwetsbare periode is de voortplantingsperiode, die van februari tot september loopt (in muizenrijke jaren zelfs tot half december). Verder gebruiken kerkuilen hun leefgebied jaarrond waardoor eigenlijk het hele jaar kan worden aangemerkt als kwetsbare periode. Er zijn geen nestlocaties op de boerderij aangetroffen en in de te slopen stal zijn (ondanks uitvoerig onderzoek) geen braakballen of uitwerpselen aangetroffen. Effecten op de voortplanting zijn daarmee uitgesloten. De kerkuil zal de te slopen stal wellicht incidenteel als roestplaats gebruiken, maar door de voorgenomen ingreep geen significante nadelen ondervinden. Om dit laatste definitief uit te sluiten heeft initiatiefnemer een aantal extra maatregelen getroffen ten gunste van de kerkuil, waardoor de omstandigheden voor de kerkuil op en rond de planlocatie aanzienlijk zullen verbeteren.
- **Gewone dwergvleermuis:** De gevelpannen van de stal worden incidenteel gebruikt als zomerverblijfplaats, maar zijn eigenlijk nauwelijks geschikt. Alleen onder zeer gunstige omstandigheden (weinig wind en een middelmatige temperatuur) zullen vleermuizen hier gebruik van maken. De rest van het dak is voor vleermuizen ongeschikt omdat daar geen tochtvrije ruimte onder aanwezig is. Er is geen spouwmuur of andere verblijfplaats voor vleermuizen aanwezig. Van de gewone dwergvleermuis is bekend dat ze meerdere zomerverblijven in hun omgeving gebruiken. Daarom stelt het kennisdocument van BIJ12 dat een ingreep aan een enkel gebouw slechts marginale invloed heeft op een populatie. Toen uit de quickscan bleek dat er vervolgonderzoek voor vleermuizen noodzakelijk was, heeft initiatiefnemer preventief enkele vleermuizenkasten binnen 100 meter van de planlocatie opgehangen. Daarnaast zijn er diverse potentiële zomerverblijven aanwezig, bijvoorbeeld onder het dak van het woonhuis.”

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. Uit deskundig onderzoek blijkt dat sloop van de stal gerechtvaardigd is vanwege asbestvervuiling, waardoor de aanwezige verblijfplaatsen en functies van de huismus, kerkuil en gewone dwergvleermuis vernietigd zullen worden. De werkwijze is ingesteld op het minimaliseren van verstoring, kans op doding en vernieling van verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soorten en de planning houdt rekening met de kwetsbare perioden. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus en kerkuil heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep op de punten volksgezondheid en openbare veiligheid onderbouwd.

In het belang van de volksgezondheid

Aangegeven belang

In het activiteitenplan van 13 april 2023 heeft u aangegeven dat er asbest aanwezig is in het dak van de te slopen stal, waardoor het gebouw gesloopt moet worden. U onderbouwt dit met een asbestrapportage (Van Dijk Geo- en Milieutechniek B.V., 2021), waarin geconcludeerd wordt dat het dak en de vloer van de stal zodanig vervuild zijn door asbest dat sloop een gerechtvaardigde optie is.

Beoordeling van het aangegeven belang

Uit uw onderbouwing en de asbestrapportage blijkt dat door de aanwezige asbestvervuiling van het gebouw er sprake is van een risico voor de volksgezondheid. De vloer en dakplaten zijn zodanig vervuild dat deze locatie bij gebruik gezondheidsrisico's kan opleveren. Daarom heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep in het belang is van de volksgezondheid.

In het belang van de openbare veiligheid

Aangegeven belang

In het activiteitenplan van 13 april 2023 heeft u aangegeven dat de stal zich in slechte staat bevindt, waardoor deze gesloopt moet worden in verband met een risico voor de openbare veiligheid. U heeft voor de onderbouwing van dit belang echter geen bouwtechnisch rapport aangeleverd, waaruit dit risico blijkt.

Beoordeling van het aangegeven belang

Uit uw onderbouwing en door het uitblijven van een bouwtechnisch rapport blijkt onvoldoende dat er sprake is van een risico voor de openbare veiligheid. Er is niet aangetoond dat een risico voor de openbare veiligheid niet kan worden voorkomen door het afsluiten van het plangebied voor onbevoegden. De vervallen staat van de stal op zich maakt dus niet dat er sprake is van een risico voor de openbare veiligheid. Daarom heeft u niet aangetoond dat de ruimtelijke ingreep in het belang is van de openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

De conclusie tot gerechtvaardigde sloop van de stal uit de asbestrapportage (Van Dijk Geo- en Milieutechniek B.V., 2021) leidt tot voldoende onderbouwing dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor het belang van de volksgezondheid.

Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

Huismus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een kwetterplek vastgesteld in de meidoornhaag naast de te slopen stal. De locatie van de kwetterplek is opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Kerkuil

De kerkuil is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een rustplaats vastgesteld in de te slopen stal. De locatie van de gebruikte invliegopening van de stal is opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een zomerverblijfplaats vastgesteld in de te slopen stal. De invliegopening bevindt zich in de noordelijke kopgevel van de stal, tussen een kantpan en de gevel. Deze locatie is opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Huismus

Landelijk

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 op tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds de midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als matig ongunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

U geeft betreft de staat van instandhouding het volgende aan in het activiteitenplan van 13 april 2023:

Regionaal en lokaal

“Er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar van de directe omgeving van de planlocatie om hier een onderbouwde inschatting van te kunnen maken. Wel staat vast dat de SVI door de geplande ingreep niet negatief beïnvloed zal worden. De huismussen hebben op en rond de boerderij alle elementen voor een goed functionerend leefgebied voorhanden. Door het creëren van nestruimte in de nieuwbouw zal deze locatie in de toekomst nog meer potentie bieden voor de huismus, wat de lokale SVI alleen maar ten goede kan komen.

Alle elementen van een leefgebied zijn op en rond de planlocatie aanwezig. Huismussen zijn sterk verbonden met de mens. Ze voelen zich thuis in de buurt van bebouwing en brengen hun leven vaak binnen een straal van enkele honderden meters van hun geboorteplek door. Het plangebied is daarmee van belang voor de staat van instandhouding van de huismus.”

Kerkuil

Landelijk

“Uit de gegevens van Sovon, is de staat van instandhouding van de kerkuil gunstig.”

Regionaal en lokaal

“Er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar van de directe omgeving van het plangebied om hier een onderbouwde inschatting van te kunnen maken. Er zijn twee nestlocaties op boerderijen op ongeveer 500 en 2200 meter ten zuiden van de planlocatie. Op dit moment is er geen nestlocatie op de planlocatie en wordt de omgeving van de planlocatie alleen gebruikt om te jagen of incidenteel te roesten. Dit is door zowel Van Dijk, als door Fauna Service vastgesteld. Door de voorgenomen (en grotendeels al getroffen) maatregelen ten gunste van de kerkuil, zijn negatieve effecten op de SVI dan ook uitgesloten. Het is zeer aannemelijk dat getroffen maatregelen nieuwe kansen bieden voor bijvoorbeeld uitgevlogen jongen afkomstig van de nestlocaties ten zuiden van de planlocatie. De afgelopen vijf jaar zijn er in de omgeving 5 waarnemingen vastgelegd, waarvan een doodgereden exemplaar op de A28. De directe omgeving van de planlocatie biedt zowel jachtgebied als rust- en voortplantingsplaatsen. Het plangebied is daarmee van belang voor de staat van instandhouding van de kerkuil.”

Gewone dwergvleermuis

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuur) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiemaatregelen zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

U geeft betreft de staat van instandhouding het volgende aan in het activiteitenplan van 13 april 2023:

Regionaal en lokaal

“In een zoekgebied van ongeveer 5 km² rondom de planlocatie lijkt de stand de laatste jaren toe te nemen. De volgende aantallen werden vastgelegd in NDFF:

- 2007-20012 8 individuen
- 2013-2018 98 individuen
- 2018-2022 154 individuen (in 2019 en 2020 geen registraties)

Op en rond de planlocatie zijn diverse verblijfplaatsen mogelijk, zoals men op een dergelijke boerderij ook kan verwachten. Ook de bebouwing in de directe omgeving is van een leeftijd en type dat gunstig is voor vleermuizen. De te slopen stal biedt slechts zeer beperkte mogelijkheid voor vleermuizen. De aard van de ingreep en de reeds getroffen maatregelen sluiten uit dat de (regionale) SVI negatief kan worden beïnvloed. De gewone dwergvleermuis is de afgelopen 5 jaar veelvuldig waargenomen rondom de planlocatie. De planlocatie zelf biedt foerageermogelijkheden en er zijn op en rond een boerderij altijd mogelijke rust en verblijfplaatsen te vinden. Het plangebied is daarmee van belang voor de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.”

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen de kwetterplek van de huismus, één rustplaats van de kerkuil en één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernielen. Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken. We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

De voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken, zijn in dit geval voldoende. Voordat u start met de werkzaamheden plaatst u voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op hiervoor geschikte locaties. Voordat u start met de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode maakt u de vastgestelde verblijfplaatsen ongeschikt. U plaatst voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen. Ook zullen de tijdelijke maatregelen niet verwijderd worden na afronding van de werkzaamheden en daarmee een aanvullende permanente functie vervullen.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en kerkuil en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Fauna Service en een afschrift van de beschikking aan:

- Maatschap Verweij;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Leusden.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

A black rectangular box redacting the signature of the official.

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.
7. De werkzaamheden mogen alleen uitgevoerd worden als twee weken voor de start van de werkzaamheden uit onderzoek, uitgevoerd door een ecologisch deskundige, blijkt dat er geen huismussen broeden op of in de directe nabijheid van de planlocatie, waarbij het plangebied natuurvrij verklaard wordt.
8. Werkzaamheden met effect op de rustplaats van de kerkuil moeten worden uitgevoerd in een vorstvrije periode, waarbij de rustplaats van tevoren gecontroleerd en natuurvrij verklaard wordt door een deskundig ecooloog.
9. Bij uitvoering van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de nachtafactiviteit van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden dienen overdag, na zonsopkomst en voor zonsondergang uitgevoerd te worden. Het gebruik van kunstlicht ter plaatse van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentiële foerageergebieden is niet toegestaan.
10. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis moet uitgevoerd worden in de actieve periode en buiten de kwetsbare periode. Deze periode loopt globaal van 15 augustus t/m 15 oktober en 15 november t/m 1 april.
11. Het ongeschikt maken van de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis moet bij voorkeur gebeuren met behulp van het creëren van tocht. Dit kan uitgevoerd worden door in de zijanten van het gebouw openingen (minimaal 1 meter bij 1 meter) in de gevel en dakbedekking te maken, bij voorkeur over de

volle breedte en op de hoeken. Hierdoor ontstaat tocht waardoor het microklimaat verstoord en de verblijfplaats ongeschikt wordt. De openingen dienen minimaal 5 dagen (met een avondtemperatuur van minimaal 10 °C) voorafgaand aan de werkzaamheden worden aangebracht. Indien het creëren van tocht niet mogelijk is kunnen de verblijfplaatsen door middel van het plaatsen van 'exclusion flaps' over de uitvliegopeningen ongeschikt gemaakt worden.

12. Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis dient er rekening mee gehouden te worden dat:
 - a. de kasten met een factor vier per aangetaste verblijfplaats gemitigeerd dienen te worden;
 - b. de **buitenafmetingen** van de kasten voldoen aan de afmetingen genoemd voor Model A (50 centimeter hoog, 20-30 centimeter breed, 1 - 2 compartimenten) in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017);
 - c. de kasten van zomerverblijven binnen een straal van 200 meter van de vastgestelde verblijfplaats opgehangen worden;
 - d. deze op minimaal drie verschillende windrichtingen komen te hangen;
 - e. de in- en uitvliegopening op de minimale 3 meter hoogte aanwezig zijn;
 - f. er een vrije aanvliegroute aanwezig is;
 - g. deze vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan woningen of vanuit aanwezige ramen);
 - h. deze buiten bereik liggen van predatoren;
 - i. deze buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden hangen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

13. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
14. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
15. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).
16. De voorgeschreven mitigerende en compenserende maatregelen in bijlage 2 en bijlage 5 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

17. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Bron: "Activiteitenplan Wet natuurbescherming Arnhemseweg 9 Leusden", van Fauna Service (13 april 2023)

Ongeschikt maken

Huismus

"De meidoornhaag zal zo snel mogelijk, doch uiterlijk twee weken voor aanvang van de sloopwerkzaamheden worden verplaatst. Er zijn geen (oude) nesten in de haag aangetroffen, waardoor deze blijkbaar geen voorkeur geniet bij in struweel broedende soorten. De haag is goed te inspecteren op mogelijke nesten. Deze inspectie zal worden uitgevoerd door Fauna Service."

Kerkuil

"Voor aanvang van de werkzaamheden zal Fauna Service een laatste check doen op de aanwezigheid van fauna, zoals bijvoorbeeld de kerkuil."

Gewone dwergvleermuis

"Het daadwerkelijk ongeschikt maken van het dak zal maximaal twee weken voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop plaats vinden door in twee fases de gevelpannen handmatig te verwijderen. In de eerste fase worden om de drie gevelpannen een of twee pannen verwijderd. Hierdoor ontstaat voldoende tocht om het microklimaat te verstoren. Een dag voor de daadwerkelijke sloop worden alle gevelpannen verwijderd. Ondanks het feit dat zomerverblijven onder de rest van het dak zijn uit te sluiten, zullen in de eerste fase ook een aantal gewone dakpannen worden verwijderd om extra tocht te creëren. Alle pannen zullen handmatig verwijderd worden. Het verwijderen van de hoekpannen zal worden uitgevoerd onder begeleiding van Fauna Service."

Tijdelijke en permanente maatregelen

Huismus

"De meidoornhaag met de kwetterplek zal in zijn geheel worden uitgegraven en ongeveer 15 meter worden verplaatst naar de andere zijde van de toegangsweg. Deze maatregel kan als tijdelijke maatregel worden beschouwd, maar als de haag goed aanslaat op de nieuwe plek, kan hij daar permanent blijven staan. Na afronding van de werkzaamheden zal de tuin rondom de nieuwbouw opnieuw beplant worden."

In uw aanvullingen van 13 april 2023 en 8 mei 2023 voegt u toe dat er in april 2023 een nieuwe beukenhaag is geplant, welke de gehele speelplaats zal omsluiten. Dit levert meer leefgebied op voor de huismus. U licht betreft het risico op achteruitgang van het leefgebied van de huismus het volgende toe:

"Daarnaast is in de directe omgeving (<100 m) een veelvoud aan doornige en groenblijvende struiken aanwezig. Voorbeelden hiervan zijn de bramenstruiken en overige beplanting op de scheiding van de planlocatie met de spoorlijn, de beplanting ten oosten van de grote koeienstal (o.a. haagbeuk) en de overige tuinbeplanting op en rond het boeren erf."

Na afronding van de werkzaamheden zullen in de nieuwbouw aanvullend enkele mussenhotels worden geplaatst. De locaties van de maatregelen zijn opgenomen in bijlage 5 van dit besluit.

Kerkuil

In het activiteitenplan van 13 april 2023 geeft u aan dat de volgende maatregelen betreft de kerkuil vóór december 2022 zijn gerealiseerd:

- De bestaande nestkast is verplaatst naar de nok van de stal waar hij nu staat, waardoor de kans op aanname wordt;
- Het toegankelijk maken van de oude hooiberg door het verwijderen van een afsluitende rubberen flap;
- Het geschikt maken van de rustige zolder van de jongveestal;

Hiernaast zijn de aanwezige koeienstallen reeds geschikt voor de kerkuil om te rusten. In de nieuwbouw zal ten minste één uilenkast worden opgenomen.

De locaties van de maatregelen zijn opgenomen in bijlage 5 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

Er zijn vier vleermuiskasten opgehangen van Model A, zoals omschreven in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12, geplaatst in augustus/ september 2022. De locaties zijn gecontroleerd door Fauna Service en geschikt bevonden. Na afronding van de werkzaamheden zullen deze kasten blijven hangen.

In het activiteitenplan van 13 april 2023 licht u het volgende toe over maatregelen in de nieuwbouw:

“Er worden in de nieuwbouw diverse maatregelen ten gunste van vleermuizen getroffen, zoals het bereikbaar houden van het dak, de (toegankelijke) gepotdekselde gevels en het creëren van geschikte ruimte achter de raamluiken.”

De locaties van de vleermuiskasten zijn opgenomen in bijlage 5 van dit besluit.

Bijlage 3: Locatie plangebied

Bron: "Activiteitenplan Wet natuurbescherming Arnhemseweg 9 Leusden", van Fauna Service (13 april 2023).

Figuur 1. Te verwijderen stal en meidoornhaag, aangeduid met rood kader

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

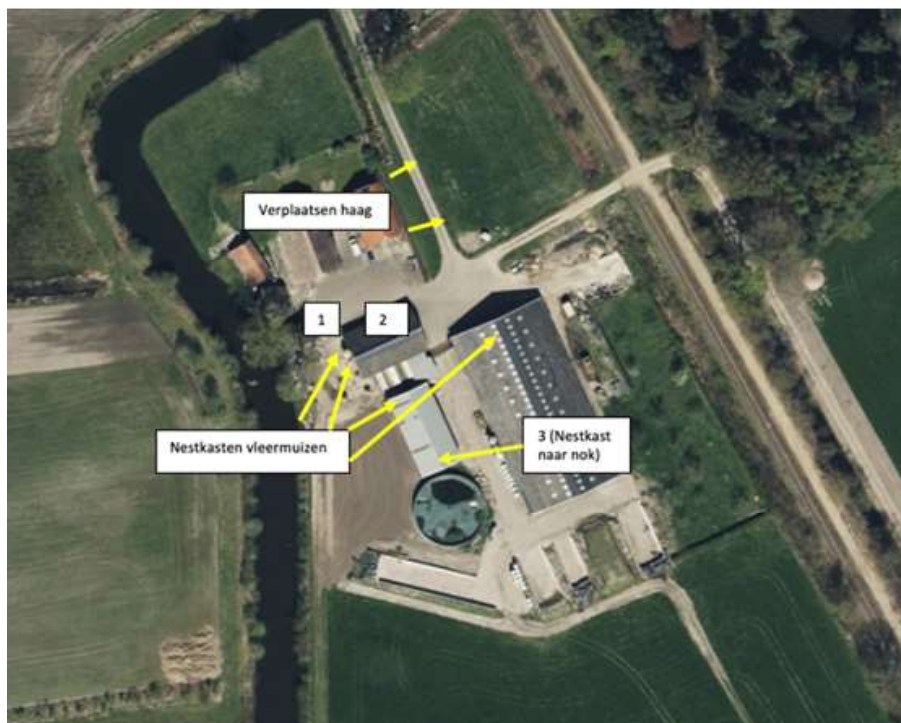
Bron: “Nader ecologisch onderzoek”, van Van Dijk (15 november 2022).

Figuur 2. Aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied

Bijlage 5: Plaatsing maatregelen

Bron: "Verzoek aanpassing kaart geplaatste maatregelen Z2023-00000197", aanvullende informatie (12 juni 2023).

Figuur 3. Plaatsing van de tijdelijke en permanente maatregelen. De te verplaatsen kwetterplek van de huismus (huidige en toekomstige locatie) is aangegeven met de gele pijlen behorend tot het tekstblok "Verplaatsen haag". De maatregelen ten aanzien van de kerkuil zijn aangegeven met de nummers "1", "2" en "3". Vier maatregelen voor de gewone dwergvleermuis zijn aangegeven met de gele pijlen behorend bij het tekstblok "Nestkasten vleermuizen".